

Tlač a informácie

Súdny dvor Európskej únie
TLAČOVÉ KOMUNIKÉ č. 95/18
V Luxemburgu 28. júna 2018

Návrhy generálneho advokáta vo veci C-216/18 PPU
Minister for Justice and Equality/LM (Nedostatky súdneho systému)

Podľa generálneho advokáta Tančeva vykonanie európskeho zatykača môže byť odložené, ak príslušný súdny orgán konštatuje nielen to, že existuje reálne riziko flagrantného odopretia práva na spravodlivý proces v dôsledku nedostatkov súdneho systému vydávajúceho členského štátu, ale aj to, že osoba, na ktorú bol tento zatykač vydaný, je vystavená takémuto riziku

Na účely určenia, či dotknutá osoba je vystavená takémuto riziku, vykonávajúci súdny orgán musí zohľadniť osobitné okolnosti súvisiace tak s touto osobou, ako aj s trestným činom, pre ktorý je táto osoba stíhaná alebo bola odsúdená

Poľské súdne orgány vydali na L.M., poľského štátneho príslušníka, tri európske zatykače na účely trestného stíhania z dôvodu nezákonného obchodovania s narkotikami a psychotropnými látkami. Tento poľský štátny príslušník bol zadržaný v Írsku 5. mája 2017, pričom so svojím vydaním poľským orgánom nesúhlasil z dôvodu, že v dôsledku reforiem poľského súdneho systému by mu mohlo byť v Poľsku odňaté právo na spravodlivý súdny proces.

Súdny dvor v rozsudku Aranyosi a Căldăraru¹ rozhodol, že ak vykonávajúci súdny orgán konštatuje, že osoba, na ktorú bol vydaný európsky zatykač, bude vystavená skutočnému riziku neľudského alebo ponižujúceho zaobchádzania v zmysle Charty základných práv Európskej únie, vykonanie tohto zatykača musí byť odložené. Takýto odklad je však možný iba na základe preskúmania v dvoch etapách. V prvej etape vykonávajúci súdny orgán musí zistiť, či existuje skutočné riziko neľudského alebo ponižujúceho zaobchádzania vo vydávajúcom členskom štáte najmä v dôsledku nedostatkov súdneho systému. V druhej etape sa tento orgán musí uistiť, že existujú skutočné a opodstatnené dôvody domnievať sa, že *dotknutá osoba*, na ktorú bol európsky zatykač vydaný, bude vystavená takémuto riziku. Iba existencia systémových nedostatkov totiž nutne neznamená, že dotknutá osoba *v konkrétnom prípade* bude v prípade odovzdania predmetom neľudského alebo ponižujúceho zaobchádzania.

High Court (Vyšší súd, Írsko) sa pýta Súdneho dvora, či na to, aby vykonávajúci súdny orgán mohol odložiť vykonanie európskeho zatykača, musí v súlade s rozsudkom Aranyosi a Căldăraru zistiť, či na jednej strane existuje skutočné riziko porušenia práva na spravodlivý súdny proces v dôsledku nedostatkov poľského súdneho systému a či na druhej strane dotknutá osoba je vystavená takémuto riziku, alebo naopak, stačí zistiť existenciu nedostatkov poľského súdneho systému bez uistenia sa, že dotknutá osoba im je vystavená. High Court (Vyšší súd) sa Súdneho dvora takisto pýta, aké informácie a záruky musí prípadne získať od vydávajúceho súdneho orgánu na vylúčenie tohto rizika.

Tieto otázky boli položené v kontexte vývoja a reformy poľského právneho systému, ktoré viedli Komisiu k tomu, aby 20. decembra 2017 prijala odôvodnený návrh, ktorým Radu vyzýva, aby v súlade s článkom 7 ods. 1 ZEÚ konštatovala existenciu jasného rizika vážneho porušenia hodnôt právneho štátu Poľskom.²

¹ Rozsudok Súdneho dvora z 5. apríla 2016 v spojených veciach [C-404/15 PPU](#) a [C-659/15 PPU](#); pozri tlačové komuniké [č. 36/16](#).

² Odôvodnený návrh Rady z 20. decembra 2017 týkajúci sa konštatovania jasného rizika vážneho porušenia hodnôt právneho štátu Poľskom, COM(2017) 835 final.

Generálny advokát Evgeni Tančev vo svojich návrhoch z dnešného dňa v prvom rade poznamenáva, že prináleží vykonávajúcemu súdnemu orgánu, aby rozhodol, či existuje skutočné riziko porušenia práva na spravodlivý súdny proces v dôsledku nedostatkov poľského súdneho systému. V tejto súvislosti dodáva, že nie je dôležité, že Rada doposiaľ neprijala rozhodnutie, k prijatiu ktorého ju vyzvala Komisia v odôvodnenom návrhu. Posúdenie, ktoré prípadne uskutoční Rada v rámci článku 7 ods. 1 ZEÚ, nemá totiž rovnaký predmet ako posúdenie uskutočnené vykonávajúcim súdnym orgánom. Prvé posúdenie sa týka rizika porušenia hodnôt právneho štátu, kým druhé posúdenie sa týka rizika porušenia práva na spravodlivý súdny proces. V prvom prípade môže byť riziko evidentné, kým v druhom prípade tomu tak nemusí byť. Navyše konštatovanie Radou jasného rizika vážneho porušenia hodnôt právneho štátu by mohlo viesť k zapojeniu Európskej rady, a napokon k zrušeniu účinkov rámcového rozhodnutia o európskom zatykači³ vo vzťahu k Poľsku, čomu istotne nie je tak v prípade konštatovania skutočného rizika porušenia práva na spravodlivý súdny proces, zo strany vykonávajúceho súdneho orgánu.

Generálny advokát ďalej zdôrazňuje, že skutočné riziko porušenia, nie zákazu neľudského alebo ponižujúceho zaobchádzania, ako to bolo v rozsudku Aranyosi a Căldăraru, ale porušenia práva na spravodlivý súdny proces, môže viesť k povinnosti odložiť vykonanie európskeho zatykača. Vzájomné uznávanie európskych zatykačov totiž vyžaduje, aby sa stíhania, na účely ktorých sú zatykače vydávané, uskutočnili vo vydávajúcom členskom štáte pred nezávislým a nestranným súdnym orgánom. V dôsledku toho, ak existuje skutočné riziko, že konanie vedené vo vydávajúcom členskom štáte nebude spĺňať túto požiadavku, predpoklad, o ktorý sa opiera povinnosť vykonania európskeho zatykača, chýba.

Generálny advokát sa však domnieva, že na to, aby mohlo byť vykonanie európskeho zatykača odložené, musí existovať skutočné riziko, nie porušenia práva na spravodlivý súdny proces, ale riziko flagrantného odopretia práva na spravodlivý proces. Obmedzenia zásady vzájomného uznávania sa totiž vykladajú reštriktívne. Okrem toho právo na spravodlivý súdny proces môže podliehať obmedzeniam, ak tieto obmedzenia rešpektujú podstatný obsah tohto práva. Súdny orgán vykonávajúceho štátu je preto povinný odložiť vykonanie európskeho zatykača iba vtedy, ak existuje skutočné riziko porušenia *podstatného obsahu* práva na spravodlivý súdny proces.

Podľa generálneho advokáta nemožno vylúčiť, že by nedostatok nezávislosti súdov členského štátu mohlo v *zásade* znamenať flagrantné odopretie práva na spravodlivý proces. Aby tomu tak bolo, tento nedostatok nezávislosti musí byť ale takej závažnosti, že zníži spravodlivý súdny proces na nulu. Írskemu súdu prináleží, aby na základe týchto úvah určil, či v *predmetnej veci* je údajný nedostatok spravodlivosti poľských súdov do tej miery závažný, že znižuje spravodlivý súdny proces na nulu, a preto predstavuje flagrantné odopretie práva na spravodlivý proces. Írsky súd sa v tejto súvislosti musí opierať o objektívne, spoľahlivé, presné a riadne aktualizované údaje, ktoré preukazujú skutočné nedostatky postihujúce poľský súdny systém. V tejto súvislosti môže byť odôvodnený návrh Komisie zohľadnený pod podmienkou, že írsky súd sa informuje o prípadnom vývoji situácie v Poľsku, ktorý nastane po prijatí tohto dokumentu.

Generálny advokát následne uvádza, že vykonávajúci súdny orgán je povinný odložiť vykonanie európskeho zatykača, iba ak zistí, že nielenže existuje skutočné riziko flagrantného odopretia práva na spravodlivý proces v dôsledku nedostatkov súdneho systému vydávajúceho členského štátu, ale že *osoba dotknutá* týmto zatykačom bude vystavená takémuto riziku. Totiž aj za predpokladu, že by v Poľsku existovalo skutočné riziko flagrantného odopretia práva na spravodlivý proces v dôsledku nedávnych reforiem systému súdnictva, nemožno z toho vyvodiť, že žiaden súd v Poľsku nie je spôsobilý vec prejednať s rešpektovaním práva na spravodlivý súdny proces, a to *nech už ide o akúkoľvek vec*. Preto na účely preukázania, že dotknutá osoba je vystavená riziku flagrantného odopretia práva na spravodlivý proces vo veci, treba dokázať, že existujú osobitné okolnosti súvisiace buď s touto osobou, alebo s trestným činom, pre ktorý je stíhaná alebo bola odsúdená osoba, ktorá je vystavená takémuto riziku. Dotknutá osoba musí preukázať, že existujú vážne a opodstatnené dôvody domnievať sa, že vo vydávajúcom členskom štáte bude vystavená skutočnému riziku flagrantného odopretia práva na spravodlivý proces.

³ Rámcové rozhodnutie Rady 2002/584/SVV z 13. júna 2002 o európskom zatykači a postupoch odovzdávania osôb medzi členskými štátmi (Ú. v. ES L 190, 2002, s. 1; Mim. vyd. 19/006, s. 34).

Vnútroštátnemu súdu v prejednávanej veci prináleží posúdiť, či L.M. preukázal, v čom nedostatky systému poľského súdnictva, aj v prípade, že by sa potvrdili, budú brániť, aby jeho vec bola riadne prejednaná nezávislým a nestranným súdom.

Napokon generálny advokát dodáva, že ak vykonávajúci súdny orgán konštatuje, že existuje skutočné riziko flagrantného odopretia práva na spravodlivý proces vo vydávajúcom členskom štáte, je povinný požiadať vydávajúci súdny orgán o všetky nevyhnutné doplňujúce informácie, ktoré sa týkajú jednak legislatívneho vývoja po udalostiach, na základe ktorých konštatoval existenciu takéhoto rizika, a jednak podrobností o osobe, na ktorú bol vydaný európsky zatykač, alebo o povahe trestného činu, pre ktorý je táto osoba stíhaná alebo bola odsúdená.

UPOZORNENIE: Súdny dvor nie je viazaný návrhmi generálneho advokáta. Úlohou generálnych advokátov je nezávisle navrhnúť Súdneho dvoru právne riešenie veci, ktorá im bola pridelená. Sudcovia Súdneho dvora od tohto momentu začínajú v tejto veci poradu. Rozsudok bude vyhlásený neskôr.

UPOZORNENIE: Návrh na začatie prejudiciálneho konania umožňuje súdom členských štátov v rámci sporu, ktorý rozhodujú, položiť Súdnemu dvoru otázky o výklade práva Únie alebo o platnosti aktu práva Únie. Súdny dvor nerozhoduje vnútroštátny spor. Vnútroštátnemu súdu prináleží, aby rozhodol právnu vec v súlade s rozhodnutím Súdneho dvora. Týmto rozhodnutím sú rovnako viazané ostatné vnútroštátne súdne orgány, na ktoré bol podaný návrh s podobným problémom.

Neoficiálny dokument pre potreby médií, ktorý nezaväzuje Súdny dvor.

[Úplné znenie](#) návrhov sa uverejňuje na internetovej stránke CURIA v deň ich prednesu.

Kontaktná osoba pre tlač: Balázs Lehóczki ☎ (+352) 4303 5499

Obrazový záznam z prednesenia návrhov je k dispozícii na „[Europe by Satellite](#)“ ☎ (+32) 2 2964106